

Proti Zulu-Kafrom pa traja boj naprej. Turški vojaki so v Tesaliji trčili na Grke prostovoljce in se trdno pretepali; palo je 300 Turkov, Grki pa so tepeni odbežali. Sedaj kupiči grški kralj vojakov ob turškeje meji. — V južnej Ameriki je Chilensko brodovje Peruvijancem več primorskih mest hudo postreljalo. V severnej Ameriki je Slovenec preč. g. Vertin, rojen na Kranjskem, postal škof in naslednik škofa Mraka in Barage, samih Slovencev!

Za poduk in kratek čas.

Kdo je kriv našim državnim zmešnjavam, večjim dačam, grdemu oderuštvu, rastočemu osiromašenju?

Varujte se lažnjivih prerokov ...
na njih sadju jih bodele spoznali.
Mat. 7, 15. 16.

II. Spomladi l. 1872. dobili so nemški liberalci, česar so si toliko hrepeneče želeli. Dobili so popolnem jim podobno in sorodno liberalno, nemško-ustavoversko ministerstvo pod predsedništvom kneza Adolfa Auersperga. Do popolnega gospodstva so torej doplezali. Trebalo jim ga je okovariti si in za vselej utrditi. Na to so tudi res delali skrbno, nepretrgano in brezobzirno. Niso gledali na to najprvle: ali bo državi, narodom koristilo ali ne, kar hočejo sklenoti. Marveč popraševali so se vselej prej ali bo na škodo ali korist svojej liberalno-nemškeje stranki. Vsled tega smo zadnja leta trpeli vsi pod nezasišanim strankarstvom. Mnogi so na to obžalovali vse skup in dejali: „boljše bilo bi nam, ako bi svitli cesar začeli, kakor prej, sami vladariti; boljše nobenih volitev in zborov, kakor pa takosnih, kakor smo jih dobili od l. 1872. naprej.“ Strankarska sebičnost liberalcev je ljudem veselje do „ustavnega življenja“ mnogič ogrenila. Prvo, česar so se liberalni ustavaki sedaj lotili, bilo je uničenje večine českich in konservativnih poslancev v deželnem zboru na Českem. V českich mestih in na kmetih se ni dalo nič opraviti pač pa pri velikih posestnikih. Tukaj je trebalo liberalcem pomagati in se je godilo na tak način, ki je nemškim liberalcem na večno sramoto. Kajti potrebnih glasov so si brez vse sramežljivosti — kupili. Z denarjem so zmagali — edino le z denarjem! To menda je tudi našim nemškutarjem v kri udarilo, ker si zmage brez podmitavanja še misliti ne morejo in vselej, kedar Slovenci zmagamo, stikajo in iščejo, kdo je neki za Slovence glasov kupoval. No, do sedaj so ga zastonj iskali. Slovenci nimamo denarjev in ko bi jih tudi imeli, zametujemo tako ostudno in smradljivo sredstvo. Prepuščamo ga nemškim liberalcem, ki so v tej reči uže vajeni. L. 1872. so zavolj českich volitev sestavili društvo, ki je dobilo ime „chabrus“. To društvo je vzelo pri nekeje banki dunajskeje brez vedenja delničarjev 5 milijonov goldinarjev in s tem denarjem kupilo od ubožniših českich veliko-posestnikov toliko grajščin, da je večina

glasov pri volitvi potem ostala liberalcem. Kajti vsaka grajščina dobila je svojega na videž-posestnika, liberalnega in od društva v to postavljenega „slamnatega deda“. Tako so nemški liberalci v českem deželnem zboru zmagali l. 1872. delničarji so pa zgubili ves denar. Večkrat so konservativni poslanci poznej tirjali, naj se nesramna reč preiskava, ali do sedaj se je vselej ta grdoba vrgla pod klop. Sedaj so liberalci imeli v českem deželnem zboru večino, slovanski Čehovje bili so res „k steni pritisnjeni“ s pomočjo 5 milijonov, ki so se brez sodnijske nasledujoče preiskave pobrali nedolžnim, goljufanim in slečenim delničarjem. Izišla je v Pragi knjižica, ki je celo grdo reč svetu razkrila in imena glavnih goljufov povedala. Ali slavna policija pokazala je toliko ljubeznjivega sočutja do nje, da jo je takoj pograbila in širiti prepovedala.

Sedaj so liberalci in ustavaki storili korak dalje. Prerezali so državnemu zboru dunajskemu vsako postavno zvezo z deželnimi zbori. Liberalni poslanci so namreč zatrli prejšnjo postavo, po kateri je n. pr. štajerski deželni zbor, ali pa koroški, kranjski, idt. izmed sebe izvolil več poslancev za državni zbor. Osnovali so pa novo postavo, po kateri se v državni zbor naravnost ima voliti. Deželni zbori so tako zgubili velevažno pravico, največje znamenje svoje samostalnosti. Znani Seidl je tudi pomagal štajerskeje deželi ovo pravico vzeti. Ali to mu ne brani pri volitvah volilec nemškega peska v oči sipati, češ, da on grozno močno brani pravice dežele Štajerske. Kaj takega mu verujejo popolnem le nevedni ali zvijačni ljudje. Pri volitvah so zmagali skoro povsod „nemški liberalci“, čemur se nihče ni čudil, ki je vedel, da so ti gospodje imeli za se: ministerstvo, vzeto iz nemško-liberalne stranke. Jeseni l. 1873. so bili novi državni poslanci na Dunaju zbrani, večidel pa le stari znanci tako, da se jim je šaljivi list „Floh“ rogal risoč in razlagajoč, kako so se v zbornici objemali in pozdravljali: „hierz saima wieder do — die Reichsräthe, rodo, rodo do!“ Nemški liberalci so sedaj bili, kakor pravimo, popolnem na konju. Motila jih ni, pa jih tudi ni mogla, živa duša ne. Peščica konservativcev in Slovanov ni zdala nič. Liberalci so imeli ogromno večino in so lahko sklenoli vse, kar so le hteli. Dobili so priliko svetu pokazati svojo modrost ter Avstriji pomagati do „zlatega“ veka. Vsaj obetali ga so svojim volilecem strašno debelo. Sedeli so 6 let, zaslužili 8 milijonov goldinarjev, šteli so med seboj najbistroumniših in najkrepkejših mož, n. pr. Frisca Brandstetterja, Seidla ... Govorili so tudi neznano veliko. Postav se je nasvetovala, ovrгла ali sprejela cela kopica. In vendar, koliko haska imamo sedaj od vsega? Ali je res boljše postalo? Ali so narodi zadovoljni? Imamo li manjše dače, polajšana bremena? To bo težko kdo resnil. In ko bi tudi kaj hotel zinoti, rastoča vsestranska sila bi mu usta zamašila. Ne, ni boljše, ampak

hujše je sedaj in liberalno-nemška večina v državnem zboru jo je največ zakrivila. Glasovala je namreč za postave, ki so bile na kvar Cerkvi pa državi, duševnim in gmotnim koristim, narodom pa tudi posameznim stanom, Magjarom pomagale do neopravičenega gospodstva, državne potroške in potem takem tudi dače množile in gnale vedno više in in više. Naposled še napeti davki, nezaslišano strogo iztirjevanji, niso pokrili vseh potroškov in začelo se je najemati novih dolgov, za katere davkoplačilci obresti uže komaj zmoremo. Sploh nesrečno je gospodarstvo liberalno bilo dosedaj za celo Avstrijo, ako le samo davke in državne potroške v poštev vzamemo. Preden je grof Beust lepo cesarstvo razklal na dvoje, zado-stovalo je za pokritje vseh državnih potroškov; 360 milijonov goldinarjev in državni dolg je znašal 3500 milijonov. Sedaj gospodujejo Magjari ogerskim deželam, in potrebujejo sami 300 milijonov na leto. Našim deželam pa gospodarijo nemški liberalci in tirjajo letos za državne stroške 416 milijonov, tedaj 66 milijonov več, kakor pred njimi cela Avstrija. Državni dolg pa so napeli do 4500 milijonov. Državni poslanci in liberalci so pred 6 leti obetali davke polajšati, stroške skrčiti. V tem pa niso bili mož beseda. Marveč so dano besedo prelomili in stroške in davke pomnožili, vrh tega pa mnogo premoženja zapravili in neizmerno veliko dolgov naredili. Vrli grof Hohenwarth je l. 1871 liberalnim naslednikom v raznih kasah zapustil 100 milj. gotovega denarja. Državno gospodarstvo je bilo urejeno tako, da so bili pokriti vsi stroški in še je 10 milijonov ostalo. Toda liberalni gospodje so uže v leta dnevih gotovino vso zapravili in l. 1873 je primanjalo 5 milj., l. 1874 pa 15 milj., l. 1875 zopet 8 milj., l. 1876 celó 30 milj., l. 1877 pa 22 milj., lani 26 milj. in letos 76 milj. Kako gospodarstvo pa je to, če se vedno več izdaje, kakor prejema? Kam pride tako gospodarstvo? Na kant ali na boben. Zato pa recimo sedaj liberalnim bivšim poslancem n. pr. Seidl, Dubač, Forregger: dajte račun od svojega hiševanja. Kajti zanaprej vam ga ne moremo več zaupati!

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar 22. Ko so lani nemškutarski liberalci pri volitvah v Mariboru grdo propali, jezili so se nekateri izmed njih prav hudo. Eden je hotel drugi den v slovenske gostilnici prav čvrsto znositi se nad Slovenci, bil je pa pri vsakej besedi potlačen. Naposled je same jeze uže ves slinav izbleknil to-le neumnost. Rekel je: „rajši vidim hudiča, kakor pa slovenskega vruga!“ Bedak!

Eden, ki je zijaka čul!

Razne stvari.

(„Marburger-Zeitung“) jednako „Tagespošti“ straši svoje bralce s strašilom: „das Königreich Slovenien.“ Naš denešnji vvodni članek dovolj

jasno kaže, da je tako postopanje le volilno hujskanje Nemcev na Slovence in nova ovira zaželenemu miru med obema narodoma v deželi Štajerske.

(*Fara sv. Petra pri Mariboru*), krajeepisno-zgodovinske črtice s podobo sedanjega župnika in zlatomešnika. Tako je ime novej knjižici, koju je spisal in založil bivši in mnogozaslужni kaplan št. Peterski č. g. Zmazek. Nekaj iztisov se prodaja. Kdor pošlje opravištvu „Slov. Gosp.“ 40 kr. dobi njo po pošti.

(„Slovenec“) v Ljubljani je preklical svoj dopis iz Celja v štev. 55. in tako opravičil postopanje „Slov. Gospodarja“. Več mu zarad volitev in miru ne rečemo.

(*Svitli cesar*) so darovali za stavljenje cerkve v Radvanju pri Mariboru 300 fl. in za stavljenje nove šole v Gorici celjskega okraja 250 fl.

(*Krasna dva altarja*) izdelal je slovenski umetnik celjski; g. Krašovic za cerkvo sv. Roka v Brežicah. Vrli umetnik bodi priporočen vsem, ki enakih izdelovanj potrebujejo.

(*Krido*) napovedal je Herman Prossinagg (Prosenjak iz Rač) glažutar v Lembahu. Dolžniki imajo den 2. in 13. avgusta. Glažuto je kupil nek Dunajčan. S Prossinaggom zgubi nemškutarska garda mariborskega okraja spet enega izmed svojih.

(*Do 25. junija razpisal*) je deželni odbor štajerski 17. štipendij za gluhoneme otroke, 6 do 12letne.

(*Ustrelil*) se je ob robu nemške Kalvarije v Mariboru 21letni Viktor Belec, ker je baje pri igri preveč zgubil. Nesrečnik je imel lepo službo pri g. Ogrizeku.

(*Oreh ubil*) je Andreja Bračkota v Cogetincih.

(*Brco dal*) je deželni naš poslanec g. Snidršič gračkim Turkom, ki so ga zavolj volitev kot zapužnega moža bili izvolili v svoj deželni odbor tako zvane mlado-liberalne nemške stranke ali naprednjakov, pri katerih so dr. Dubač, dr. Forregger, Seidl itd. Povabilo je g. poslanec odbil. Dobro!

(*Ustrelil*) se je v Gradcu črevljarski delavec Jožef Pukšič, bržčas Slovenec.

(*Ničvreden sin*) je Jožef Kolman, ki je svojega lastnega 60letnega očeta, gredočega iz sejma v Bizelskem, na stezi napal in s kolom grdo sklal. Sosedu so očeta komaj smrti obranili, sodnija je ničvredneža zaprla.

(*Grad Wurmberg*) nad Ptujem dobro popisal nemški je g. Budinsky. Knjižica se dobi pri Wolfarthu v Gradcu.

(*Vlak povozil*) je pod Pragarskim v noči 19. maja mladega Pavla Leskovara iz Obrne, ko je iz Črašnjevec domov šel.

(*Razžaljen Lah*) je pri sv. Petru blizu Blatnega grada na Koroškem vs. užgal tako, da je od 21 hiš 12 pogorelo s podružno cerkvico vred.

(*V Trbovljah*) v tamošnji glažuti je delavec Franc Vršnjak nesrečno prišel med mlinske kamne za mlenje kremenja in mu je zdrobilo nogo tako, da je umrl.